

JAARVERSLAG 2015 MUSEUM SJOEL ELBURG

Stichting Synagoge Elburg
Stichting Vrienden Synagoge Elburg

JAARVERSLAG 2015 MUSEUM SJOEL ELBURG

Bestuursverslag Stichting Synagoge Elburg

De Stichting Synagoge Elburg is opgericht d.d. 26 oktober 2005.

Maquette in semipermanente opstelling

Doel Stichting Synagoge Elburg

- a. het bijeenbrengen en besteden van gelden ten behoeve van het onderhoud en verantwoord museaal gebruik van de voormalige Synagoge aan de Jufferenstraat 5/Graaf Hendriksteeg 2 en 4 te Elburg;
- b. het documenteren en visualiseren van de historie van de Joodse gemeenschap in de Mediene, in het bijzonder te Elburg;
- c. het in stand houden, onderhouden en beheren van de voormalige Synagoge te Elburg als rijksmonument;

d. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

2. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het inrichten en in stand houden van een permanente expositie in de voormalige Synagoge te Elburg;
- b. het werven van begunstigers, het op alle andere manieren bijeenbrengen van gelden, het stimuleren van de belangstelling voor de als Joods museum ingerichte voormalige Synagoge;
- c. het in eigendom of erfpacht verwerven van de voormalige Synagoge te Elburg.

Samenstelling bestuur

Voorzitter:	M. van Ledden Boterdijk 22 8072 DL Nunspeet. T. 0341-253599/06 22221583
Secretaris:	T. Bergstra Jufferenstraat 19 8081 CP Elburg. T. 0525-681548/06 19064853
Plv. secretaris:	J. Kooman Ellestraat 49 8081 GD Elburg T. 0525-683813 / 06 13539437
Penningmeester:	B. van Eerde Oude Kerkhofsweg 6 80-81 GN Elburg. T. 0525-653233
Plv. penningmeester	W. Rutten Majoraan 33 8252 BC Dronten T. 0321 318352 / 06 23567999
Lid:	C.J. van den Boogert, Graspieper 8 8081 ZR Elburg. T. 0525-690222
Lid:	Mevr. L. van Dijk, Nilantsweg 99 8041 AR Zwolle. T. 038-4217481
Adviseur bestuur:	Mevr. F. Jeletich Meester Van Hasseltlaan 14 a 7316 DM Apeldoorn Tel. 055-3563728 / 06 21632067

De samenstelling van het bestuur is gedurende het verslagjaar niet gewijzigd.

Bankrek.nr:	NL 48 RABO 011 55 14 260
BTW nr:	NL 815330741BO
KvK:	08140269
Adres:	Museum Sjoel Elburg Graaf Hendriksteeg 2 8081 CH Elburg
T.	0525-685564
E.	secretariaat@sjoelburg.nl / info@sjoelburg.nl
W.	www.sjoelburg.nl

Taakverdeling bestuur

De verschillende taken zijn in 2015 binnen het bestuur als volgt verdeeld:

M. van Ledden	vertegenwoordigen van Stichting Synagoge Elburg in de breedste zin des woords voorzitten vergaderingen DB en AB lid werkgroep educatie
T. Bergstra	vertegenwoordigen SSE in Museaal Platform en SyNeON, lid van het bestuur van de Stichting Museumstad Elburg verzorgen correspondentie namens SSE i.s.m. tweede secr. maken jaarverslag secretariaat actualiseren organogram i.s.m. tweede secr. uitvoeren PR werkzaamheden museale aangelegenheden i.s.m. de dames L. van Dijk en F. Jeletich. inhoud / vormgeving wisseltentoonstellingen i.s.m. de dames L. van Dijk en F. Jeletich coördinator beheerders / onderhoud gebouwen i.s.m. beheerders A. Hulst en R. Spaan
J.Kooman	vertegenwoordigen SSE in Museaal Platform en SyNeON. verslaglegging vergaderingen DB en AB i.s.m. eerste secr. verzorgen correspondentie namens SSE i.s.m. eerste secr. actualiseren organogram i.s.m. eerste secr.
B. van Eerde:	coördineren werkgroep PR (o.a. actualiseren website MSE) verzorgen financiële administratie SSE maken financieel jaarverslag SSE contactpersoon voor leveranciers van kassa, telefoon, automaat, museumkaart, beveiliging, beamers e.d. museumwinkel i.s.m. P. Wastenecker (SVSE), W. Rutten en D. Evertsen
W. Rutten:	kassasysteem, museumwinkel (zie boven) en verrichten betalingen i.s.m. B. van Eerde
C.J. v.d. Boogert:	contactpersoon SSE – SVSE
Mevr. L. van Dijk:	museale aangelegenheden i.s.m. mevr. F. Jeletich en de heer T. Bergstra inhoud / vormgeving wisseltentoonstellingen i.s.m. mevr. F. Jeletich en de heer T. Bergstra beheer museale collectie en museumregistratie i.s.m. mevr. F. Jeletich
Adviseurs:	
Mevr. F. Jeletich :	adviseur museale aangelegenheden adviseur inhoud / vormgeving wisseltentoonstellingen adviseur museumregistratie

Bestuursvergaderingen

Het Algemeen Bestuur van de Stichting Synagoge Elburg vergaderde in 2015 acht keer:

op 28 januari, 20 februari, 10 maart, 29 april, 17 juni, 26 augustus, 7 oktober en tenslotte op 25 november.

Deze vergaderingen zijn meestentijds door het Dagelijks Bestuur (voorzitter, secretaris, penningmeester, notulist plv. secretaris) voorbereid.

Nieuwe situatie Zuiderwalstraat 11

De agenda van de vergaderingen is gedurende de eerste helft van het verslagjaar grotendeels bepaald door:

1. Eventuele uitbreiding van MSE door aankoop, verbouw en inrichting van pand Zuiderwalstraat 11.

Doel uitbreidingsplannen: realiseren van een ruimere, lichte en gastvrije entree met invalidentoilet,

museumwinkel en koffiecorner. Tevens herinrichting semipermanente tentoonstelling in vml. synagoge

2. Maken bidboek i.v.m. eventuele uitbreiding
3. Fondsenwerving i.v.m. eventuele uitbreiding

1.Aankoop pand Zuiderwalstraat 11

- Koopcontract

Op 20 februari 2015 gaat het bestuur van de Stichting Synmagoge Elburg unaniem akkoord met de aankoop van het pand Zuiderwalstraat 11 van de Stichting Dames Van den Bosch.

Op 19 maart wordt ten kantore Van Van Dijk De Jongh Notarissen te

Dronten het koopcontract getekend. Artikel 7: 'De leveringsakte zal worden verleden op 31 maart 2010. De koper is gerechtigd de levering eerder te doen plaatsvinden'.

▪ **Huurcontract**

De stichting Synagoge Elburg huurt 'tot levering' het pand Zuiderwalstraat 11 van de Stichting Dames van den Bosch (met recht van onderverhuur). Op 19 maart wordt tevens het huurcontract ondertekend.

De Stichting Synagoge Elburg verhuurt vanaf 1 april 2015 het onderhavige pand aan de heer D. Evertsen.

▪ **Akte van hypotheekstelling**

Tenslotte is op 19 maart 2015 nog een hypotheekakte getekend (tot zekerheid bovenstaande contracten) met als onderpand 'de expositieruimte gelegen te 8081CH Elburg, Graaf Hendriksteeg 2, kadastraal bekend gemeente Elburg, sectie C, nummer 1861'.

2. Bidboek

In de maanden maart, april en juni is hard gewerkt aan de realisatie van een bidboek, nodig voor fondsenwerving. Hieraan werkten mee:

MSE: Frederieke Jeletich en Tom Bergstra

DJO Ontwerpers, Den Haag: Donald Jansen

KBV Vormgeving, Rotterdam: Karel Buijn

DKVS Architecten, Rotterdam: Robert Jan de Kort en Sander van Schaik

Eind juni 2015 was het fraaie bidboek klaar!

3. Fondsenwerving

Het bidboek is nog voor de zomervakantie 2015 verstuurd aan alle leden van het CvA, alle medewerkers (zie boven), bestuursleden en aan de gemeente Elburg (4 x), de provincie Gelderland (3 x) en aan het VSB fonds (2 x).

De reacties van de provincie Gelderland (gevolg van de Statenverkiezingen en derhalve een nieuw College van Gedeputeerde Staten) en het VSB fonds waren negatief.

Het bestuur besloot alvorens andere fondsen te benaderen eerst contact te zoeken met de provincie Gelderland.

Andere agendapunten, die de revue passeerden:

- Organisatie Evenement Gemaakt in Gelderland
- Organisatie wisseltentoonstellingen: planning, inrichting, opening en activiteiten.
- Ontvangst delegatie provincie (2 juli 2015), delegatie Israël / WIZO (23 november 2015)
- Perikelen omtrent NAS, nieuwe website en huisstijl
- Werkgroep Antisemitisme / deelname aan Refo 500
- Uitbreiding openstelling MSE / verhoging entree MSE (van € 5,00 naar € 6,00) i.s.m. Museum Elburg en Nationaal Orgelmuseum.
- Financiën / bezoekersaantallen
- Enz...

Ontvangst delegatie WIZO

Schenken

Museum Sjoel Elburg mocht in het verslagjaar de volgende schenkingen ontvangen :

- fam. Bleij een Yad Vashem penning.
- fam. Van Beurden een misoer (gebedenboek).
- onbekende schenker een zgn. NSB ring 'goud om staal'.
- Simeon Klomp maker muziekboeken van Esther Jacobs.
- mevr. Bep Breugem schilderij van joods meisje Celine de Vries.
- Stichting Vrienden Synagoge Elburg schilderij van Gerda Steinhauer gemaakt door Ada Stel
- in bruikleen van fam. Verhoeven drie chanoekia

Marijke Weterholt en Jetse Kuipers nemen het portretje van Celine de Vries in ontvangst .

Kunstenares Ada Stel en cineast Frans Sellies aan het werk. Op de ezel het portret van Gerda Steinhauer in wording.

Samenwerking

Er is in 2015 samengewerkt met de provincie Gelderland, met de gemeente Elburg, met Museum Elburg en het Nationaal Orgelmuseum Elburg. Verder met het Joods Historisch Museum te Amsterdam inzake voorbereidingen voor een tentoonstelling van 'joodse werken' van Martin Monnickendam. En tenslotte met meerdere synagogale instellingen van SyNeoN en met de leden van het Museaal Platform Elburg/ Stichting Museumstad Elburg.

SSE/SVSE

De besturen van de Stichting Synagoge Elburg en van de Stichting Vrienden Synagoge Elburg vergaderden twee maal gezamenlijk en wel op 21 maart en 24 oktober.

Tijdens deze vergaderingen zijn afspraken gemaakt (bijv. over een digitale nieuwsbrief) en is informatie uitgewisseld over de uitbreidingsplannen fase 4, over (sjoel) lezingen, wisseltentoonstellingen enz...

Museaal Platform / Stichting Museumstad Elburg

Het Museaal Platform is een overlegorgaan voor de museale instellingen van de gemeente Elburg: Museum Elburg, Museum Sjoel Elburg, Museumsmederij De Hoefhamer, Nationaal Orgelmuseum, Botterwerf De Hellige, Artilleriemuseum 't Harde, Kruidentuin De Groene Kruidhof en de vml. Visafslag (beide werkgroepen van de oudheidkundige vereniging Arent thoe Boecop). Het Museaal Platform is voorgezeten door de heer R. van Henten (ambtenaar Kunst en Cultuur). Het secretariaat is in handen van ambtenaar mw. W. van Asselt-Scholten

Het Museaal Platform vergaderde in 2015 acht maal: 21 januari, 4 maart, 15 april, 27 mei, 8 juli, 2 september, 14 oktober, 25 november. Punten van bespreking waren o.a. organisatie van evenement Gemaakt in Gelderland, openstelling musea Elburg, voorstel wijzigingen programma Erfgoedleerlijn, Cultureel Café, arrangementen.

Museum Sjoel Elburg wordt in het Museaal platform vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris.

Stichting Museumstad Elburg

Het bestuur van de stichting bestaat uit de heren Th. H.C. Peters (vz), H. Ummels (secr.) en M. van Ledden (penn). Doel van de stichting is te komen tot een adequate verdeling van de gemeentelijke subsidie van € 30.000,00 bestemd voor de zgn. professionele ondersteuning van de museale instellingen van Elburg.

Museum Sjoel Elburg heeft tijdig subsidie aangevraagd voor professionele ondersteuning bij het maken van drie wisseltentoonstellingen. Deze aanvraag is (deels) gehonoreerd.

SyNeoN

SyNeoN is een overlegorgaan voor synagogale instellingen in Noord en Oost- Nederland: Groningen, Winsum, Zuidlaren, Bourtange, Dalfsen, Ommen, Aalten, Enschede, Westerbork, Borculo, Winterswijk, Dieren, Zwolle, Elburg.

Museum Sjoel Elburg wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en secretaris van de Stichting Synagoge Elburg of door de secretaris en penningmeester van de Stichting Vrienden Synagoge Elburg.

Er is in 2015 op maandag 2 november een bijeenkomst geweest in Dalfsen waarvoor beide clusters waren genodigd. Namens MSE waren de heren M. van Ledden (SSE) en H. Kuiper (SVSE) aanwezig.

NB: De deelnemende instellingen zijn in twee clusters verdeeld (Noord en Oost). Het cluster Noord functioneert naar behoren, Oost kent een wat moeizame start.

Tijdens het overleg in Dalfsen is o.a. gesproken over de gezamenlijke webportal, databank gegevens lezingen en tentoonstellingen en over de clusters. Tevens wordt informatie uitgewisseld over tal van activiteiten van de deelnemende instellingen

Aantallen bezoekers

In 2015 bezoeken 13.360 belangstellenden Museum Sjoel Elburg (12.291 bezoekers en 1069 deelnemers aan de stadswandelingen Joods Elburg. Vanaf april t/m oktober zijn de bezoekersaantallen mede door de fraaie wisseltentoonstellingen *Geleende Gezichten* en *Kunst met Nesjomme* gemiddeld 1300 per maand. In de resterende vijf maanden ligt het gemiddelde op zo'n 640 personen.

Door familie Verhoeven in bruikleen gegeven chanoekia.

Bestuursverslag Stichting Vrienden Synagoge Elburg 2014

De stichting Vrienden Synagoge Elburg is opgericht op 21 december 2006

Doel Stichting Vrienden Synagoge Elburg

1. De stichting heeft ten doel: het verlenen van steun, in de meest uitgebreide zin des woords, aan de Stichting Synagoge Elburg en aan het museaal gebruik van de synagoge te Elburg.
2. De stichting tracht dit doel te verwezenlijken door:
 - a. het verrichten van sponsoractiviteiten;
 - b. het werven van donateurs;
 - c. het geven van adviezen aan de Stichting Synagoge Elburg;
 - d. het bevorderen van vrijwilligerswerk ten behoeve van de Stichting Synagoge Elburg;
 - e. het verzorgen van publicaties;
 - f. het organiseren van (studie)bijeenkomsten en cursussen;
 - g. het verwerven en ter beschikking stellen van voorwerpen voor de verzameling van de Stichting Synagoge Elburg dan wel het ter beschikking stellen van gelden daarvoor, alsmede alle overige wettige middelen die het bestuur voor het bereiken van de doelstelling dienstig acht, of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Samenstelling bestuur

Voorzitter	: C.J. van den Boogert Graspieper 8 8081ZR Elburg T. 0525 690222/06 49067540
Secretaris	: H. Kuiper Talksteenstraat 12 8084 XW 't Harde T. 0525 652879
Penningmeester	: K. van der Linde Zuiderzeestraatweg Oost 8081 IE Elburg T. 0525 682646
Lid:	: H. de Jonge, Atalanta 91, 3892 EC Zeewolde; T. 036-5227638
Lid	: R. van de Poll Tureluur 12 8081 ZL Elburg T. 0525 690319 / 06 51137855
Lid	: J. Swager Veldweg 2 8085 AW Doornspijk T. 0525 662272
Lid:	: mw. G. Visser-Van Lente feithstraatv 12 8081 BA Elburg T. 0525 686047
Lid	: P. Wastenecker Klocklaan 9 8096 BZ Oldebroek T. 0525 631779

Mailadres secretariaat: vrienden@sjoelburg.nl

Gedurende het verslagjaar is de heer H. de Jonge toegetreden tot het bestuur; de bedoeling is dat hij t.z.t. het secretariaat gaat overnemen van H. Kuiper.

Taakverdeling binnen bestuur

Coördinatie suppoosten:	R. van de Poll
Organisatie lezingen:	H. Kuiper
Coördinatie / organisatie cursussen:	H. Kuiper en P. Wastenecker
Redactie nieuwsbrief Sjofar:	J. Swager
Werven donateurs/club van 100:	Allen
Coördinatie gidsen:	Vrijwilliger A. van der Velde
Coördinatie groepsbezoek:	Idem

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van de Vrienden vergaderde in 2015 elf keer:

op 6 januari, 3 februari, 3 maart, 7 april, 12 mei, 16 juni, 4 augustus, 1 september, 6 oktober, 3 november en 1 december.

De agenda van de vergaderingen is gedurende het verslagjaar o.a. bepaald door:

- Organisatie meerdere lezingen
- Cursussen Bijbels Hebreeuws
- Lezingencyclus 'Heschel'
- Het werven en binden van donateurs
- Het inzetten van vrijwilligers
- De organisatie van Open Joodse Huizen

Cursusleider mw. A. van Veen-Vrolijk

Medewerkers / vrijwilligers

Museum Sjoel Elburg kan worden geëxploiteerd dankzij de inzet en het enthousiasme van ca. negentig vrijwilligers: bestuursleden van de Stichting Synagoge Elburg en van de Stichting Vrienden Synagoge Elburg, beheerders, suppoosten en gidsen. Daarnaast is er een coördinator voor het suppoostenrooster en één voor het groepsbezoek. En tenslotte nog een webmaster.

Voor professionele ondersteuning wordt op projectbasis gebruik gemaakt van de diensten en kwaliteiten van Cultuurproject Apeldoorn, mw. drs. F. Jeletich-Visser.

De suppoosten en beheerders van Museum Sjoel Elburg zijn vrijwilligers die het mogelijk maken dat het museum het gehele jaar van dinsdag tot en met zaterdag (van 11.00 tot 17.00 uur) opengesteld is voor het publiek.

De beheerders doen werkzaamheden die te maken hebben met het schoonmaken van de gebouwen en de dagelijkse opening en sluiting. Ze ontvangen daarvoor een door de Belastingdienst toegestane vrijwilligersvergoeding.

De suppoosten doen dienst als gastvrouw en gastheer voor de bezoekers.

Aan het begin van 2015 staan 75 vrijwilligers ingeschreven als suppoost.

Verder zijn er 14 gidsen voor de zgn. joodse wandelingen door Elburg beschikbaar. In 2015 zijn er 40 van dergelijke rondwandelingen geweest, de Open Joodse Wandelingen in juli en augustus niet inbegrepen. De grootte van de groepen varieerde van 3 tot 25 personen.

Op maandag 14 december 2015 is er voor de vrijwilligers een 'eindejaarsborrel' georganiseerd. Als blijk van dank voor bewezen diensten in het afgelopen jaar ontvangt iedereen een pakketje producten uit Israël.

De heer Guus Luijters

Lezingen

- Op 8 april is een lezing verzorgd door de heer Guus Luijters over zijn gedenkboek *In Memoriam* met foto's van door de nazi's vermoorde kinderen. Deze lezing sloot aan bij de tentoonstelling *Geleende Gezichten* die in die periode in de Sjoel te bezichtigen was.

- De Vriendenstichting participeerde in de organisatie van de voorstelling *Bevroren Tranen* op 25 april door Maarten Peters; de voorstelling werd met name goed bezocht door leerlingen van sg. De Nuborgh.

- Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden heeft het Vriendenbestuur afgezien van het organiseren van een lezing in het najaar.

Cursussen

In 2015 zijn in het Studie & en Documentatiecentrum van Museum Sjoel Elburg (weer) met succes cursussen Bijbels Hebreeuws gegeven door mevrouw A.E.M.A. van Veen-Vrolijk, mede-auteur Studiebijbel, verbonden aan het Centrum voor Bijbelonderzoek te Veenendaal. De cursussen werden georganiseerd door de Stichting Vrienden Synagoge Elburg. In het voorjaar voltooiden 6 deelnemers module 9 en 9 deelnemers voltooiden module 4. In het najaar voltooiden 7 deelnemers module 10 en 11 deelnemers voltooiden module 5! Daarnaast konden wij een nieuwe beginnersklas opstarten die door 16 deelnemers

werd voltooid waarvan 12 in het nieuwe jaar met nieuw enthousiasme aan module 2 zijn begonnen. Voorwaar een prachtig resultaat.

Tevens heeft ds. K. van de Boogert (voorzitter van de Stichting Vrienden Synagoge Elburg) een lezingencyclus van vier avonden gehouden over de chassidisch-joodse filosoof Abraham Heschel. De cyclus werd door 12 toehoorders bezocht.

Daarnaast werd door theoloog Hans Schraevesande een cyclus lezingen aangeboden over het boek *De weg van de mens* van de hand van de schrijver/filosoof Martin Buber. Deze cyclus werd door 21 deelnemers bezocht.

V.l.n.r : De heren Kees van de Boogert, Abraham Heschel en Martin Buber

Sjofar

In 2014 is twee maal Sjofar, de nieuwsbrief van de Stichting Vrienden van de Synagoge Elburg uitgegeven en wel nummer 13 in januari en nummer 14 in september 2014. In nummer 13 is aandacht geschonken aan de tentoonstelling *Geleende Gezichten*, aan het herdenkingsconcert *Bevroren Tranen*, aan diverse cursussen enz..

In nummer 14 aandacht voor de tentoonstelling *De Heer is mijn Herder* en vooral voor de lezingen-cyclus over de filosoof *Abraham Heschel*.

De nieuwsbrief is een full colour, fraai vormgegeven brochure, die naar 365 adressen wordt gestuurd.

In het verslagjaar is – na een wat moeizame start – twee maal een digitale nieuwsbrief verschenen.

Donateurs

Het aantal donateurs is in 2015 helaas verder geslonken, op 1 januari er 316 en op 31 december 305 donateurs. Bij de Club van Honderd konden wij afgelopen jaar het 50^e lid begroeten.

Henk Vreekamp (14-12-1943 - 29-02-2016) tijdens de opening van de tentoonstelling DE HEER IS MIJN HERDER op donderdag 8 oktober 2015

Activiteitenverslag 2015

Om de veelheid aan activiteiten met betrekking tot Museum Sjoel Elburg (enigszins) te structureren, zijn in de afgelopen jaren meerdere werkgroepen in het leven geroepen. De werkgroepen Beheer en onderhoud, Educatie, PR, ICT, Wisseltentoonstellingen en Museale zaken vallen onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Stichting Synagoge Elburg. De werkgroepen Bibliotheek en Open Joodse Huizen onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de de Stichting Vrienden.

De werkgroep Museumwinkel moet verantwoording afleggen aan beide besturen.

Werkgroep beheer en onderhoud

In 2015 bestaat de werkgroep Beheer en onderhoud uit de volgende personen: D. Evertsen, A. Hulst, M. Hulst, Z. Riezebos en R. Spaan. De heer J. Kuipers is reserve-beheerder. De secretaris van de SSE, dhr. T. Bergstra, fungeert als voorzitter van de werkgroep.

A. Hulst maakt de roosters, R. Spaan verzorgt de inkoop van schoonmaakmiddelen e.d. Mevr. M. van de Poll regelt de inkoop voor de keuken. De beheerders ontvangen een belastingvrije vergoeding van max. € 1500,00 per jaar.

Al gevolg van de langdurige afwezigheid van de heer A. Hulst (operatie voet) is reserve J. Kuipers gedurende een aantal maanden ingevallen.

Tijdens de grote schoonmaak in september werd achterstallig onderhoud ontdekt: schilderwerk luiken Zuiderwalstraat, idem luiken Graaf Hendriksteeg 2, reparatie en schilderwerk luiken kelders, idem dakkapel binnenplaats, idem goot binnenplaats, vastzetten scharnieren voordeur. Het schilderwerk aan de luiken in Zuiderwalstraat en Graaf Hendriksteeg 2 is gedaan door A. Hulst. De andere klussen zijn nog niet uitgevoerd in afwachting van een eventuele uitbreiding van het museum met het belendende pand Zuiderwalstraat 11.

Werkroep Educatie 2015

De werkgroep educatie, bestaande uit mw. M. Weterholt en de heren J. Kuipers, W. van Dijk, T. Breen, M. van Ledden en W. van Norel, werd in de loop van 2015 uitgebreid met mw. M. v.d. Span en de heren B. Rodenburg en H. Kuiper. De heer W. van Norel fungeert als voorzitter van de werkgroep. Er werd tweemaal vergaderd om een van gedachten te wisselen over de educatieve lessen n.a.v. de tijdelijke tentoonstellingen. Ook kregen we een foto van Lieneke (Celine de Vries, overleden in Sobibor op 11-06-1943) De foto heeft een prominente plek in de educatieve afdeling gekregen, naast het portret van Gerda Steinhauer. Beide foto's worden nu gebruikt om het verhaal over vermoorde Joodse kinderen 'een gezicht' te geven.

De lessen voor het basisonderwijs werden vnl. gegeven in het kader van de Erfgoedleerlijn: alle 13 basisscholen uit de gemeente Elburg namen er aan deel; vanuit de gemeenten Oldebroek en Heerde namen er 6 scholen deel (in totaal 416 lln.) Het reguliere programma werd door 202 lln. uit de wijde omgeving bezocht (bijv. Zwolle, Nunspeet, Urk, Dronten, Lunteren, St. Maartensdijk,..) Vanuit het voortgezet onderwijs ontvingen we scholieren van scholengemeenschappen de Nuborgh, Pieter Zandt, Van Lodenstein, Noordgouw en Van Kinsbergen (728 leerlingen).

Al met al ongeveer 1350 leerlingen!

Werkgroep wisseltentoonstellingen

De werkgroep bestaat uit mw. L. van Dijk, mw. B. de Waard – Ruijs, dhr. T. Bergstra en projectleider mw. F. Jeletich-Visser (Cultuurproject Apeldoorn). De werkgroep wordt tijdens de op- en afbouw van tentoonstellingen geassisteerd door de heren D. Evertsen, M-J van Leeuwen, R. Spaan en W. Schakelaar. De werkgroep vergadert jaarlijks ca. 10 keer. In 2015 zijn er drie wisseltentoonstellingen georganiseerd:

Proefopstelling (1:10) tentoonstelling Geleende Gezichten

- De op 1 oktober 2014 geopende tentoonstelling *Sjtet! in de stad, Antwerpen door de lens van Dan Zollmann* loopt door tot 7 maart 2015.

Leerlingenwerk in tentoonstelling

- Op donderdag 19 maart werd de tentoonstelling *Geleende gezichten, 102 portretten van kinderen uit Westerbork geschilderd door Ada Stel* geopend door dr. J.C. Terlouw, fysicus, schrijver en voormalig politicus voor D66.

De tentoonstelling is tot 20 juni 2015 in Museum Sjoel Elburg.

Gelijktijdig vond in Museum Elburg de tentoonstelling *Post uit de vergetelheid* plaats.

I.v.m. de tentoonstelling *Geleende Gezichten* is door de werkgroep een lesbrief geschreven, die gebruikt is in de klassen HAVO/VWO 3 van Sg. De Nuborgh, locatie Lambert Franckens. De werkstukken van de leerlingen zijn een aantal weken in Museum Sjoel Elburg tentoongesteld.

Op woensdag 8 april heeft de schrijver van het boek *In Memoriam*, de heer Guus Luijters, een lezing gegeven over de totstandkoming van het boek.

In het kader van beide tentoonstellingen organiseren de twee musea op zaterdag 25 april met succes het indrukwekkende concert *Bevroren Tranen*.

NB:

Het bestuur van de Stichting Vrienden heeft het schilderij van Gerda Steinhauer, gemaakt door Ada Stel, aangekocht. Het heeft een plekje gekregen in de educatieve ruimte. Waarvan acte!

Cineast Frans Sellies maakte ter gelegenheid van de tentoonstelling twee documentaires: een over het korte leven van Gerda Steinhauer en een over kunstenares Ada Stel.

- Daarna volgde de tentoonstelling *Kunst met Nesjomme, paintisseries van Saskia Weishut – Snapper*.

Deze kleurrijke tentoonstelling is op zaterdag 4 juli geopend – in aanwezigheid van de kunstenaar – door prof. dr. Carel L. Davidson, emeritus hoogleraar Materiaalkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Deze tentoonstelling met textiele werken is tot en met 26 september te bewonderen.

Kunstenares Saskia Weishut heeft in het kader van de manifestatie *Gemaakt in Gelderland* op donderdag 23 juli een demonstratie 'keppeltjes maken' gegeven in het museum.

Op dinsdag 28 juli heeft ze aan veertien dames een succesvolle workshop gegeven in de educatieve ruimte van het museum.

Atelierbezoek.

V.l.n.r.: fotograaf Theo van Prooijen, Frederieke Jeletich en Saskia Weishut.

- Tenslotte presenteerde Museum Sjoel Elburg van 9 oktober tot en met 6 februari 2016 de tentoonstelling *DE HEER IS MIJN HERDER, verbeelding van psalmen door Henk Pietersma, Jip Wijngaarden en Ria van Oosten*

Gezien het grote aantal gasten vond de opening op donderdag 8 oktober plaats in de Gert Boonzaal van het Nationaal Orgelmuseum. Deze opening werd op weergaloze wijze verricht door dr. Henk Vreekamp, theoloog, auteur en oud-voorzitter van het Overlegorgaan van Joden en Christenen. Verder heeft organist Gert Oldebeuving medewerking verleend.

De drie kunstenaars (v.l.n.r. Henk Pietersma, Jip Wijngaarden en Ria van Oosten) tijdens de opening in geanimeerd gesprek met genodigden.

I.v.m. deze tentoonstelling heeft de werkgroep op 29 januari 2015 een overleg georganiseerd met de drie kunstenaars in MSE.

Tevens heeft de werkgroep bezoeken gebracht aan de ateliers van Henk Pietersma en Ria van Oosten. Tenslotte is de werkgroep betrokken geweest bij het maken van de films door Frans Sellies in Leeuwarden en op twee locaties in Delft.

- De werkgroep heeft op vrijdag 13 februari een oriënterend gesprek gehad in het Joods Historisch Museum te Amsterdam met vertegenwoordigers van WIZO i.v.m. de tentoonstelling Samen-Leven. Tevens is op de 13^e februari overlegt met Mr. R.J.C. van Helden (bestuurslid St. Vrienden Martin Monnickendam) en het JHM over een eventuele tentoonstelling van werken van deze schilder. Op maandag 23 maart heeft WIZO een werkbezoek gebracht aan MSE. Een aantal leden van de werkgroep heeft op woensdag 10 juni een bezoek gebracht aan het atelier van schilder Henk Helmantel en aan het Groninger Museum / H.N. Werkman i.v.m. mogelijke tentoonstellingen

Werkgroep PR

De werkzaamheden betreffende de werkgroep PR zijn in 2015 waargenomen door het secretariaat van de Stichting Synagoge Elburg.

Het secretariaat heeft er i.s.m. mevr. F. Jeletich voor gezorgd dat in meerdere tijdschriften (JHM magazine, Joods NU, NIW, EO Visie, MDH Vrijetijdskrant, Veluwe Aktief, Gids NOM, Kunst en Museumkrant Oost Nederland enz.) advertenties zijn geplaatst.

Er zijn in verband met cursussen, lezingen, wisseltentoonstellingen en andere gebeurtenissen tal van persberichten gemaakt en verstuurd.

Met hulp van de heren D. Evertsen en M-J van Leeuwen zijn flyers (ca. 200 adressen) van de drie wisseltentoonstellingen verzendklaar gemaakt en verstuurd.

Medio het verslagjaar is zorg gedragen voor de maken en versturen (ca. 50 adressen) van het affiche betreffende de Open Joodse Wandelingen.

Idem een affiche voor de tentoonstelling DE HEER IS MIJN HERDER.

ICT / Website

De werkgroep bestaat uit J. Kooman (vz), M-J. van Leeuwen, M. Hulst, D. Evertsen en J. Teunissen.

Het onderwerp automatisering kreeg bijna in elke bestuursvergadering in 2015 aandacht. In het begin van het jaar werd gedacht dat vervanging van de PC's die o.a. gebruikt worden t.b.v. educatie vervangen dienden te worden. In juni werd geconcludeerd dat deze PC's zo weinig gebruikt werden dat vervanging op korte termijn niet noodzakelijk was. Wel werd in augustus een z.g. NAS (Network Attached Storage) aangeschaft met de bedoeling om de opslag van de documenten die nu op verschillende computers staan te centraliseren. De installatie van de NAS ondervond de nodige vertraging vanwege fouten in de geleverde apparatuur en onduidelijkheid van de bedrading in het museumgebouw. De nieuwe apparatuur staat inmiddels opgesteld in de opslagruimte van de filmzaal. Sinds eind van het jaar zijn twee computers met de NAS verbonden. In de loop van 2016 zal het gebruik uitgebreid worden.

Tegen het eind van 2015 werd het museumgebouw aangesloten op het glasvezelnet van KPN.

In de maand augustus is het gesprek over een nieuw te ontwikkelen website op gang gekomen. Van de bouwer van de huidige website, Exced Internet te Zwolle werd een bedrag van € 2.300,- terug ontvangen, geld dat in reserve wordt gehouden voor de ontwikkeling van de nieuwe website. Aanvankelijk werd de opdracht tot ontwerp en ontwikkeling van de nieuwe website in combinatie met een nieuwe huisstijl incl. logo gegund aan studenten van de CIBAP opleiding te Zwolle. Het resultaat werd uiteindelijk als onvoldoende beoordeeld, waarna Caty Leijts te Utrecht, die al vaker voor MSE ontwerpwerk heeft gedaan, belast met de ontwikkeling van logo en nieuwe website. Op basis van een in museumland meer gebruikt vast stramien is de werkgroep ICT inmiddels bezig met het invullen van de site inclusief het overzetten van teksten van de bestaande site. Het streven is om medio 2016 de website operationeel te hebben.

Werkgroep bibliotheek

De werkgroep bestaat uit drie leden, te weten de heren K. van de Boogert, W. van Dijk en H. Kuiper (vz). De uitleen van boeken wordt verzorgd door mevr. M. Holtrust en dhr. T. Zoet. Van een aantal kanten zijn boeken aangereikt voor de bibliotheek. In het afgelopen jaar is de werkgroep bezig geweest met het bijhouden van de collectie.

Werkgroep Open Joodse Huizen

Leden van de werkgroep zijn de heren T.G. Breen, F.W. Hutten en mevr. G. Visser-van Lente (vz). Op zaterdag 2 mei vond voor het derde jaar het evenement Open Joodse Huizen plaats, kleinschalige herdenkingen in huizen die voorheen bewoond werden door Joodse families. Op vier adressen in de Vesting werden verhalen van voormalige bewoners of buurtbewoners verteld, nl. in Beekstraat 38, Beekstraat 46, Beekstraat 25 en Bloemstraat 9. In enkele huizen werden de verhalen door de huidige bewoners onderstreept met joodse muziek en joodse liederen.

Ook in het huis aan het Bagijnendijkje 7 klonk de geschiedenis van de vroegere Joodse bewoners. Hier werd bovendien het boek Joop, dat gaat over een van hen en geschreven werd door Willem van Dijk, gepresenteerd. Ongeveer 500 belangstellenden bezochten een of meer locaties. Door de inzet van de vertellers en tal van vrijwilligers, die suppoostdiensten verrichtten, werd deze dag opnieuw een groot succes. De werkgroep heeft in nauw overleg met het bestuur van Vrienden van Sjoel Elburg besloten van deze activiteit in principe een tweejaarlijks gebeuren te maken. Dit vooral vanwege het beperkt aantal huizen dat beschikbaar is voor het Open Joodse Huizen project. Het project Open Joodse Huizen is een initiatief van het Joods Cultureel Kwartier uit Amsterdam.

Joop de Lange, 25-06-1922 - 23-07-1943

Werkgroep museumwinkel

De werkgroep bestaat uit vijf leden, te weten de heren B. van Eerde (SSE), W. Rutten, voorzitter (SSE), P. Wastenecker (SVSE) en vrijwilligers Mevr. M. van de Poll en de heer D. Evertsen. Het museum heeft een ruime keus aan ansichtkaarten. Verder verkoopt het museum o.a. posters, boeken, Israëlische wijnen en kleine cadeautjes. Ook in 2015 werd het assortiment bij tentoonstellingen tijdelijk uitgebreid met één of meer artikelen (kaarten, boeken e.d.). Dit gebeurt in overleg met de werkgroep tentoonstellingen. Afsproken werd, dat ondersteunend materiaal bij een expositie (zoals bij voorbeeld kunstboeken) in consignatie wordt verkocht. Zo wordt voorkomen, dat er onverkochte voorraad ontstaat. Er is in 2015 tweemaal vergaderd. De voorraad wordt jaarlijks geïnventariseerd.